

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ezechielis Spanhemii Dissertationes De Praestantia Et Usu Numismatum Antiquorum

Spanheim, Ezechiel

Amstelodami, 1671

De Titulis Augustorum à Diis petitis, ut Olympii, Herculis, Romani, Romuli, Jovis & Herculii, item Jovis & Herculis. Eorum exempla è selectis nummis Hadriani, Pii, Commodi, Diocletiani, Maximiani, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-12878

& altera observatio, quod non semel sed bis Censuram gessisse L. Vitellium constet ex hoc Nummo, in quo inscribitur CENSOR II. quod omissum à Scriptoribus, qui in genere Censuræ Vitellii & trium ejus Consulatum meminere. Unde liquet etiam errare viros doctos, qui post Marcum Rutilium Censorinum, nullum bis Censorem adscitum credidere. Gravem certe refert Valerius, hujus Rutilii Censoris iterum creati o-

rationem, qua populum corripuit, *quod eam potestatem*
 Lib. iv. c. 1. *BIS sibi detulisset, cujus majores, quia nimis magna videretur, tempus coarctandum judicassent.* Equidem quum M. Fabius Buteo, qui Censor antea fuerat, Dictator creatus esset, quo Senatum legeret, quæ pars erat Censorii muneris, ipse factum id improbat, pro Roftris

inter alia professus, *nec Censoriam vim permissam uni &*
 Livius lib. *eidem* ITERUM. Tanti nempe videbatur semel etiam

Censorem fuisse, ut quum sæpe multiplicarentur in eodem homine Consulatus, tamen vel partem aliquam Censoriæ Potestatis, in eundem iterum conferri, ne ipsi probare auderent, qui insolito illo honore adficiantur. At in Inscriptione Aletrina de quodam L. Be-

tilieno Vaaro legas inter alia, *Ob hæc Res CENSOREM*
 Thef. *Fecere BIS*, & in altera T. Flavii Hilarionis,

CENSOR BIS AD MAG. CREANDOS. Verum hi
 Thef. *Censores* ex eorum genere, non qui Romæ, sed vulgo in Municipiis & Coloniis creabantur, quæ oppida

suos quoque habuisse Censores, ex^a Livio, ^b Plinii Epistolis, aliisque monumentis antiquis haud ignotum.

Et hæc de Censura sub Cæsaribus, cujus rationem non videntur satis adsequuti viri docti, & in qua tradenda haud contemnendum occurrit Nummorum beneficium.

Accedunt hic peculiaris quædam nonnullorum Augustorum

De Titulis aliis specialibus ad DII petitis.

gustorum cognomenta à DIIS petita; Titulis devictarum Gentium; aut Adfinitatibus nonnunquam ac Adfectibus desumpta. Prioris generis est OLYMPII nomenclatio, quo nomine cultum à Græcis Hadrianum non aliunde manifestius, quam ex rarissimis ejus Nummis constat. Unus occurrit æreus maximus Laodicensium cum inscr. ΑΤ. ΚΑΙ. ΤΡΑ. ΑΔΡΙΑΝΟΣ. In Cimel. Ο ΔΥΜΠΙΟΣ, *Imperator Caesar Trajanus Hadrianus Olympius*. Habuit jam olim geminum ei nummum Erizzo, Reg. Sued. & Mediceo. sed cujus genuinum sensum aut lectionem integram non est adsequutus, ut videre apud eundem licet. Alter Ephesiorum inscriptus ΚΑΙΣΑΡ Ο ΔΥΜΠΙΟΣ ΑΔΡΙΑΝΟΣ *Caesar Olympius Hadrianus*, in averſa Templum cum Τροῦο & inscr. ΕΦΕΣΙΩΝ

In Cimel. P. Seguini.

Eundem Ο ΔΥΜΠΙΟΥ titulum tribuunt quoque Hadriano alii antiqui Nummi, quos citat in Eusebianis ἐπιγράμματα, ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ ΤΡΑΙΑΝΟΝ ΑΔΡΙΑΝΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ Ο ΔΥΜΠΙΟΝ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ. Cum Jove nempe *Olympio* communis eidem hæc appellatio, occasione Templi, quod illi pariter ac sibi Athenis dicavit eo nomine Hadrianus, ut ex Dione & Spartiano licet colligere, *Athenis Jovis OLYMPII adem & aram sibi eodemque modo per Asiam iter faciens Tempia sui nominis consecravit.* Unde illustratur etiam Pausanias, qui hujus Templi Athe-

Spart. in Hadrian.

In Atticis.

Athe-

Athenis ab Hadriano consecrati meminit, in eoque singulas urbes statuas illi posuisse commemorat, quas nempe erectas sub titulo ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ, ex præclaris his Laodicensium & Ephesiorum nummis liquere videtur. Hinc factum etiam, ut plures occurrant adhuc hodie Nummi Græci ejusdem Hadriani cum Jovis effigie in averfa parte, quos non magis Athenis, ut Erizzo existimavit, quam alibi per Asiam percuffos hinc difcas. Non audiendus proinde illustris Scaliger, qui ludos Hadrianales *Olympia* vocari credidit, quod in Olympiada incidere; & à qua etiam explicatione videtur quodammodo recedere in Eusebianis ultimæ revisionis. Præter Jovem enim, cum quo communem sibi hunc titulum voluit Hadrianus, quod diferte à Spartiano traditum, jam olim dictus etiam *Olympius Hercules*, auctoribus Herodoto ac Diodoro; & Inscriptio Alexandri in India apud Philostratum, ΔΙΙ ΟΛΥΜΠΙΩ, & à Pericle susceptum idem Athenis *Olympii* cognomentum, quod ut arrogantia plenum in eodem fugillat Plutarchus, & à Caio denique simile quid tentatum, qui *simulacra Jovis OLYMPII è Grecia Romam transferri jussit, quibus capite dempto suum imponeret*. Neque eundem JOVIS titulum silent antiqui & rariores quidam Nummi tum Romani in Augusto, ΙΟΥΙ ΟΛΥ. tum Græci in Nerone, ΔΙΟC ΟΛΥ. seu ολυμπία, & cui Σωτήρ, ολυμπίω tertium poculum propinasse veteres, notat alicubi Pindarus. Cæterum ab hoc Hadriano Olympio, dictus etiam locus in Delo *Olympium*, quem Hadriani pecuniis ibidem ædificaverunt Athenienses, ut ex Phlegonte Hadriani liberto refert Stephanus Byzantius. Inde etiam *Olympia* & *Hadrianea*, seu Hadrianales solemnes ludi per Asiam conjungi videntur in Inscriptioe veteri

Lib. v. de
Emend.
Temp.

Herodot. l.
1. & Diod.
Sic. l. 14.
In Vit. A-
poll. l. 11.
c. 15.
In Pericle.

In Cimel.
Cæsar. &
Museo Sc-
guini.
Od. 14.
Isthm.

In voce Ο-
λυμπία.

teri, EN ZMYPNH OATMΠIA KAI AΔPIANIA; Thef. Grut. cccxiv. r.
 quamquam mea sententia, non necesse sit illa de eodem agone intelligere; ut nec cum τῆς Ἱερμασίας Emen- L. v. p. 480.
 datore Temporum, Panathenæa, Olympia, Panellenia, Hadriana, quorum eadem Inscriptio meminit, de uno etiam eodemque agone interpretari; quod satis refellit vel unus Pindari Græcus Interpres, quem ipse Ad Olymp. vii.
 libi quoque citat ὁ πένυ. Cæterum hujus Hadriani exemplo, dictus itidem ab Ephesiis OLYMPIUS Commodus, ut docet nos hodie præclarus ejusdem Augusti nummus, AT. KAI OATMΠIOC KOMMOΔOC, Anim. ad Euseb. 215.
 in aversa autem duæ figuræ stantes ΕΦΕCΙΩΝ KAI IEPHΘAEITΩΝ OMONOIA. At HERCULIS etiam nomen eidem Hadriano tribuunt aliquot Nummi, qualem unum evulgavit Tristanus cum infer. HERC. GADIT. seu *Herculi Gaditano*. Quo referri debet inscriptio Græca alterius Nummi, prolata jam olim à doctissimo Casaubono è penu Thuanea, in qua *Hercules Romanus* vocatur, ATΓ. K. AΔPIANOC CEBACTO CHPAKΛHC PΩMAIOC; & altera itidem in qua *Hercules Servator*, idem dicitur ΗΡΑΚΛΕΙC ΩΤΗΡΙΑΤΓ. *Herculis* alioquin cum nomen tum habitum gestasse Commodum, è priscais authoribus notum, qui illi eandem quoque ROMANI HERCULIS appellationem largiuntur, *Appellatus est etiam ROMANUS HERCULES*, quod *feras Lanuvii in amphitheatro occidisset*, & alibi accepisse statuas in Herculis habitu, & mensem Septembrem HERCULEUM etiam sub eodem dictum tradunt, sicut Urbem Romam ab eo *Coloniam Commodianam*, & *Senatum Commodianum* nuncupatum; ut mittam Classẽ quoque Africanam *Commodianam Herculeam* ab eo denominatam. Præclaram vero hujus rei fidem adhuc hodie præstant,

Bbbbb cum

Lamprid. in Commod.

cum statuæ Commodi in Urbe cum illo Herculis habitu,

Martial. l.
ix. Ep. 64.

Herculis in magni vultus descendere Cæsar

Dignatus Latia dat nova templa via,

tum adhuc luculentius nonnulla ejus Numismata, cum habitu & ornamentis Herculeis, ac inscr. HERCULI ROMANO AUG. vel ut præfert nummus aureus Regiæ Gallorum Gazæ, HERCULI ROMANO, ac juxta alium Musei Patiniani in eandem Gazam translati, ΡΩΜΑΙΩΝ ΗΡΑΚΛΑ. *Romanorum Herculi*. Accedit his alius Nummus, in quo figura cum Plaufro, Bove, & Vacca, solito Coloniae deducendæ symbolo, ac inscr. HERCULI ROM. CONDITORI P. M. TR. P. XVII. COS. VII. P. P. ut mittam alterum cum inscr. HERCULI COMMODIANO, quod nempe ab eo tanquam altero Romulo Roma COLONIA COMMODIANA diceretur. Quo proinde referri debet alia adhuc inscriptio, ex qua ROMULUM dictum cum Cæfarem constat in numismate Ephesiorum Mediceo Α. ΑΥΡ. ΡΩΜΥΛΘΣ ΚΑΙΣΑΡ, *L. Aurelius Romulus Cæsar*. Nec diverso utique consilio, sed majori fide ROMULUS AUGUSTUS dictus jam olim Antoninus Pius in præclaris aliquot illius Nummis. Idem alias HERCULIS nomen à Maximiano adsumptum satis liquet, unde non solum HERCULIUS appellatus in priscis monumentis, sed & singularis Nummus in ejusdem honorem percussus sub figura Herculis cum Hydra depugnantis & inscr. HERCULI DEBELLATORI, de cuius symboli ratione actum jam à nobis alio loco. Nec aliena hinc appellatio HERCULIS VICTORIS, cum Maximino Cæsari, tum magno Constantino necdum Christiano, in aliquot eorundem Nummis tributa. Haud aliter nempe

nempe ac Æmilianus Augustus HERCULIS CONSERVATORIS nomine in veteri Lapide; aut Severus HERCULIS DEFENSORIS elogio signatur in antiquo numismate. JOVII vero nomen à Maximiani Collega Diocletiano receptum docent antiqua Lapidum ac Nummorum monumenta. Hinc utrumque etiam Diocletianum & Maximianum JOVIS & HERCULIS nominibus designatos videas in præclaro Nummo, in quo tres Monetæ cum inscr. MONETA JOVI ET HERCULI Augg. Scilicet ad fidem OPERATORIS, qui de utroque Cæsare exclamat, *Sancte Jupiter & Hercules bone*, alibi, aurea sæcula, *auspicis JOVIS & HERCULIS renasci*. Insignis alter aureus Regiæ Gallorum Gazæ, in quo juncta Diocletiani & Maximiani capita, in aversa iidem duo Imperatores sacrificantes cum Ara aliisque figuris, & inscr. JOVIO ET HERCULIO, Diocletiani & Maximiani nominibus suppressis, quæ alioquin in præclaris id genus Nummis frequenter conjunguntur, nempe JOVIO DIOCLETIANO & HERCULIO MAXIMIANO. Ita solis *Jovii & Herculi* nominibus designant eosdem nonnunquam Scriptores illorum temporum; ut hinc etiam *Herculeæ & Jovia cohors* ab utroque hoc Cæsare, ut videtur, denominata,

*Herculeam suus Alcides Joviamque cohortem
Rex dicit superum.*

Cæterum JOVII nomen à Diocletiano ad Successores ejus Galerium, Maximinum, Licinium, aliosque transiisse rursus ex præclaris eorundem Nummis constat, JOVIUS MAXIMINUS NOB. CÆSAR; aut JOVIUS LICINIUS Augg. vel juxta eximium Nummum inclitæ Regiæ, DD. NN. JOVII LICINII INVIC. Augg. ET CÆS. quem videre etiam licet a-

Bbbbb 2 pud

In Cimel.
Reg.
Christ. &
Card. Buon-
comp.
Panegy.
Maximian.

Vid. Panegy.
Maxim. & Eumen.

Claud. de
Bell. Gildon.

Tom. III.
P. 428.

Lib. I. pud Trifanum, qui eundem de Galerio Maximiano, qui JOVIUS dictus, & Licinio ab eodem Galerio creato Cæsare haud incommode mea sententia explicat; quamquam norim in alia sententia versari eruditos Antiquarios, ac inter eos amicum nostrum, qui eundem suis ad me litteris de Liciniis Patre & Filio interpretabatur. A JOVIO vero profectum postea JOVIANI AUGUSTI nomen, ut videre licet apud Themistium in Panegyrico, quem dixit eidem Imperatori, sicut alias *Sententiam Jovianalem*, h. e. à Jove prolatam vocat Martianus Capella. Cæterum de ipsa ΘΕΟΥ vel DEI citra ambages appellatione, quam Senatui, Augusto, Caio item, Aureliano, Caro tribuunt quoque antiqui Nummi, jam abunde egimus a libi in hoc opere.

De Titulis
DEVICTA-
RUM GEN-
TIUM.

A Victoriis aut Titulis devictarum Gentium nota ex iisdem cognomina GERMANICI, BRITANNICI, SARMATICI, DACICI, ARMENIACI, ARABICI, ADIABENICI, PARTHICI, MEDICI, PERSICI, Drusis, Germanicis, Caiis, Claudiis, Neronibus Vitelliis, Domitianis, Nervis, Trajanis, Antoninis, Severis, Maximinis, Diocletianis, Caris, in eorundem Nummis usurpata. Neque enim idem mos Romanorum, quem apud Persas obtinuisse docet Agathias; ut devictæ Gentis appellationem Victoris demum filius gestaret. At summa illa non privatorum solum libera adhuc Republica, sed Augustorum etiam ambitio; ut reliquis fastigii sui titulis debellatæ gentis cognomentum infererent, sicut de Lib. XXII. Juliano loquitur Ammianus, *ornamentis illustrium gloriarum insereve PARTHICI cognomentum ardebat*. Ita insuper ex iisdem Nummis patet, quam vere per intervalla temporum decreta hæc iisdem narrent Historiæ
Augu-

Lib. IV. p.
135. ed.
Reg.

Lib. XXII.

Augustæ Scriptorum; nec *Armeniæ*, ut vulgo apud eodem legitur, sed *Armeniæ* reponendum esse vocabulum. *JUDÆICI* vero cognomen ob Religionis odium & gentis contemptum, non item videmus à Vespasiano aut Tito admissum, quamvis frequens *JUDÆÆ CAPTÆ*, & in aliis rarioribus Nummis eorundem Cæsarium *JUDÆÆ DEVICTÆ* occurrat mentio. Cæterum exceperunt eosdem Titulos sequiori ævo cognomina *ALEMANNICI*, *FRANCICI*, *GOTTHICI*, *PONTICI*; quæ in Valentiniani, Justinii aliorumque illius ætatis Augustorum Inscriptionibus & Monumentis passim leguntur. Indignatur quidem eo nomine Gotthorum Rex Theodebertus apud Agathiam, quod Justinianus *Francicum* se, *Alemannicum*, *Gepidicum*, *Longobardicum* in Edictis inscriberet, quasi omnium illarum gentium debellator esset ac dominus. In vicem nempe *GERMANICI*, amati adeo pluribus Augustis Cognominis, ut vel eorundem Nummi luculenter arguunt, inducta postea nomina cum *FRANCICI* tum *ALEMANNICI*. Utrumque etiam simul jam olim receptum, quum nondum Alemannia aut Francia nomine Germania reliqua; sed cum eadem Alemannia, tum Francia, pars quædam aut veluti appendices Germaniæ censebantur. Hinc de Probo Vopiscus, *testes Germani & Alemanni longe à Rhæni submoti littoribus*, & de Caracalla Spartianus, *Nam quum GERMANICI & Parthici & Arabici & ALEMANNICI nomen adscriberet, nam Alemannorum gentem devicerat*. Unde miror doctissimum Dionis aliorumque Excerptorum editorem, apud unum Aurelium Victorem in rebus Caracallæ mentionem Alemannorum observare, qui recte alias in iisdem Excerptis *Ἀλμαννοὶ* in *Ἀλμαννοὶ*, seu *Alemannos* transmutat. Conjun-

Lib. I. p. 15.
ed. Reg.

Pag. 109.

Et autem vides in adductis modo auctorum locis GERMANICI & ALEMANNICI, ut diversa adhuc nomina; donec posterius, quamquam ferius, latioris Germanorum gentis locum paullatim occupavit. Eadem nempe ætate inducta ALEMANNIÆ & FRANCIÆ in Historiam Cæsaris & mox in eorum quoque Nummos vocabula. Prioris fidem faciunt cum Nummus aureus magni Constantini ab Occone descriptus, & cui geminum vidi apud illustrissimum Colbertum cum inscr. ALEMANNIA, (non ut habet vulgata inscriptio Nummi Gazæ Areschotanzæ ALAMANNIA) tum duo alii Constantini Junioris, prior

Fon. III.
581.

cum eodem Gentis nomine, alter à Trifano traditus ALEMANNIA DEVICTA. Unde liquet, ut obiter hoc dicam, corrigenda ea Auctorum loca, in quibus *Alamannia* vulgo & *Alamanni*, pro *Alemannia* & *Alemanni* legitur. Posterioris vero seu FRANCIÆ meminit itidem nummus aureus Magni Constantini, quem in illustrioribus Italiæ vestræ & Galliæ Cimeliaribus tractare licuit, & ejus quoque iconem inde nancisci, quæ priori parte Constantinum signat, posteriori Tropæum & jacentem mulierem, solitum Provinciæ debellatæ symbolum, cum inscr. GAUDIUM ROMANORUM, infra FRANCIA.

In Cimel.
Reg. Gall.
Card. Leop.
Med. & Ill.
Colberti.

Vix aliud monumentum illustrius videas hujus appellationis, quamquam FRANCORUM non obscura sit apud Libanium, Ammianum, Socratem, aliosque mentio in rebus Constantini filiorum & Juliani; et jam ante FRANCICI cognomen tum Probo tribuat Vopiscus,

piscus, *Tu FRANCICUS, tu Gothicus, tu Sarmaticus, tu Parthicus*: ut facile pateat, ævo Valentiniani non primum illud repertum, sicut quibusdam eruditis placuit. Quæ autem FRANCIA in hoc Nummo designetur abunde docebunt vel Procopius, vel Agathias, apud quos frequenter occurrunt Franci circa Rhenum habitantes, & Germani olim dicti. Parcimus congerendis locis, in re hodie non ignota. Germanorum itaque & Germaniæ loco, quibus appellationibus antea vocabantur, FRANCORUM & FRANCIÆ nomen non ævo solum Agathiæ aut Procopii, sed jam Probi & Constantini ætate receptum, sicut alterum *Alemannia & Alemannorum*; ut cum ex Auctoribus eorum temporum, tum ex præclaris his Nummis constat. Quibus addas licet Hieronymum, *Inter Saxones quippe & Alemannos gens ejus non tam lata quam valida, apud Historicos GERMANIA, nunc vero FRANCIA vocatur*. Non ergo in solum *Alemannorum* nomen concessit Vopisci ævo *Germanorum* appellatio, (ut male ad eum Scriptorem adferebat *ὁ πᾶν*, quo Casauboni loci cujusdam interpretationem refelleret) sed *Francorum* quoque; ut clarissime diu etiam post Vopisci tempora Procopius & Agathias docent. Cæterum non Francorum solum, sed FRANCIÆ quoque, sicut in superiori Nummo & adlegato Hieronymi loco mentio cum apud Claudianum,

— quam FRANCIA Reges.

Quos dederis;

tum in antiquis aliquot Juliani Codicibus, ἡγελέθην
 ἢ αὐτῶν κτ' τὸ συγγενὲς σύμμαχοι πρεσβυμότατοι ΦΡΑΓΓΟΙ κτ'
 Σάξωνες ἢ ὑπερ τὸ Ῥήνον καὶ τὴν ἑσπερίαν θάλατταν ἔθνῶν τὰ
 μαχημώτατα καὶ πόλις πᾶσι καὶ ΦΡΑΓΓΙΑ πρεσβυκτ' Ῥήνον
 pro quibus postremis verbis expuncto *Franciæ* nomine
 quod

In Vita Hi-
 larii.

In Pr. Conf.
 Stil. l. 1.

Orat. 1.

quod inutilis videretur ejus repetitio post præmissos Francos, Φράγκων παρονομασία admittit in textum Juliani Petavii. Sequebantur vero eum pro jure consanguinitatis auxiliares promptissimi FRANCI & Saxones, Gentium qua trans Rhenum & ad mare habitant bellicosissime, & civitas universa, & FRANCIA Rheno adjacens. Utramque alias Germanorum Gentem Francos & Alemannos, inter se acerrime nonnunquam commissos abunde docet

Var. lib. 11. Theodericus apud Cassiodorum, qui ob debellatos
c. 45. Alemannos Ludovico Francorum Regi gratulatur.

Lib. 1. p. 13. Quamquam enim utrique Germani, longe tamen moribus & cultu dispares: Franci juxta Agathiam vestitu tantum & lingua à Romanis diversi, iisdem cæterum legibus & moribus usi, inter omnes barbaros maxime civiles, & sacrorum reverentes: Alemanni autem truces & sacrilegiis, ut ille quidem perhibet, adfueti. Errat vero haud leviter Libanius, qui Francos quasi Φραγκων seu gentem bene vallatam, & inde corruptum Φραγκων seu Francorum nomen: quasi nempe à Græcis Franci nomen suum essent mutuati. Locum, quia haud passim obviis, & Francorum etiam situm tangit, adscribemus;

L. II. p. 36. In Basilic. 138. Εἰς τὸν Κελτικὸν ἄρα τὸν ποταμὸν ἐπ' αὐτὸν ὠκεανὸν καθεύθον, ἔτις ὁ πεφραγμένον παρὰ τὸν ποταμὸν ἔργον, ὡς τιμὴν παρονομασίας ἀπ' αὐτῶν φραγκωνοὶ τὴν ἀρχαίαν, ἐνομαζόντων ΦΡΑΚΤΟΙ. οἱ δὲ ὑπὸ τὸν ποταμὸν κελλευται ΦΡΑΚΟΙ. τὰ τ' ἐστὶ παρονομασία τῆ τ' πολλῶν ἀμαθία διεφθαρμένη. Gens est Celtica trans Rhenum fluvium ad ipsum Oceanum pertingens, adeo bene vallata ad casus bellicos, ut appellationem ab ipsis rebus gestis nacti dicantur FRANGTI, (seu vallati) à multis autem vocentur FRANCI, corrupto nempe ex errore plurium nomine. Cæterum & FRANCICI & ALEMANNICI, ac reliqua id genus cognomina devictarum Gentium, uno nonnunquam titulo complexi VI-

CTOR

CTOR GENT. BARBARR. aut DEBELLATO-
 RI GENT. BARBARARUM, sicut legitur in præ-
 claro Nummo Constantis; aut TRIUMFATOR
 GENT. BARB. in altero argenteo magnitudine
 & raritate insigni. Quo spectat geminus titulus DO-
 MITORIS GENTIUM BARBARARUM in ve-
 teri Lapide Valentiniani Augusti, & alius Nummus
 eximius magni Constantini, cum ampliori adhuc elo-
 gio EXUPERATOR OMNIUM GENTIUM,
 quem vidisse memini in incomparabili Triumphatoris
 Regis Gaza.

In Cimel.
 Regio.
 Christ.

Thef. Grut.
 M. LXXXVI.
 9.

Adfinitatis vero aut *Adfectus* suscepta nonnunquam
 à Cæsaribus nomina parandæ benevolentæ, aut in gra-
 ti erga Decessores animi significationem. Hinc spectat
 ANTONINORUM nomen celebratum adeo in mo-
 numentis Historiæ Augustæ, & quod sex Cæsaribus
 vulgo Nummi tribuunt, *Antonino Pio, Marco Aurelio,*
Commodo, Caracalla, Diadumeniano, & Elagabalo. His
L. Verum & Getam addit Capitolinus in Macrino, ut
 octo *Antoninos* efficiat; quod tamen nomen in eorum
 Nummis qui supersunt non pauci, expressum hodie
 non legas. Inde vero, ne tot ANTONINI confu-
 sionem inducerent, quod monuit etiam egregius Le-
 gum interpres, vocati iidem in libris Jurisconsultorum
Divus Pius (nonnunquam *Titus Antoninus, & Antoninus*
Pius); *Divus Marcus*; *Divus Commodus*; *Caracalla* autem
Divi Antonini nomine passim designatus. Caterum ex
 iisdem Nummis patet luculenter, quam vere inter re-
 liquas Senatus acclamationes, hanc in Alexandro Seve-
 ro referat Lampridius, *MONETÆ nomen ANTONI-*
NI reddatur; aut alibi adsumpto à militibus in nomen
Antonini Diadumeniano, ANTONINUM habemus,
omnia habemus. Ab Antonino Pio scilicet ad M. Aure-
 Ccccc lium

De Titulis
 ADFINI-
 TATIS aut
 ADFECTUS.

Revard.
 Var. l. III.
 c. 10.

lium & reliquos dein transiit usus hujus appellationis, pro more illorum temporum, quo adoptati Cæsares Decessorum nomina vulgo retinebant; unde & NERVA TRAJANUS & TRAJANUS HADRIANUS, & ipse Pius HADRIANUS ANTONINUS in eorundem Nummis & Marmoribus vocantur. Ita SEVERUS PERTINAX frequens in Severi Nummis, ut esset Imperator vere nominis ejus, vere PERTINAX, vere SEVERUS, ac ut idem Auctor paullo ante, se quoque PERTINACEM vocari jussit, quamvis postea id nomen aboleri voluerit querimonia amicorum. Quod discrimen notant adhuc hodie ejusdem Severi Nummi, cum adjuncto cognomine *Pertinacis* & sine eodem frequentes, adeo ut hos etiam prioribus posteriores vel inde constare possit.

Rævard.
Var. lib. III.
c. 10.

L. 12. § 2.
D. de fidei-
com. libert.

Vid. Thes.
eclxxi. 1.

* L. 1. § 10.
D. de extra-
cogni.

† L. 6. § 2.
D. de Polli-
cit.

* L. 11. § 3.
D. de mun.
& hon.

Neque tamen cum laudato paullo ante Juris Antiste, ad eundem Severum ac filium Antoninum vulgo Caracallam respexisse crederem Modestinum, ubi ait, *Divus Antoninus & Pertinax rescripserunt*. Non vero ideo, ut colligere quis posset, quod jam ante mortem, *Pertinacis* cognomen abdicaverat Severus, illud enim eidem mortuo tribuunt quoque lapides antiqui: aut quod præter ordinem temporum ac aliorum id genus Rescriptorum morem, in quibus vulgo *Divi Severus & Antoninus* occurrit, filius Patri præponatur; id enim in his Imperatoribus factum nonnunquam videas, ut frequenter ab Ulpiano de utroque Severo & Caracalla, ^a *Rescripto Imperatoris nostri & Patris ejus*, aut ^b *Imperatoris nostri & Divi Patris ejus*, ac ab ipso quoque Modestino, ^c *Divus Magnus Antoninus cum Patre rescripsit*. Sed illud obstat, quod parum verisimile videatur ac sit insolitum alias vel apud Auctores, vel in aliis Nummorum Lapidumve monumentis, solo *Pertinacis* nomine Severum designari; sicut neque per *Trajanum Hadria-*

In Cimel.
Card. Me-
dic.
Vid. Thef.
ECLXXI. 1. 2.

NEP. seu *Nepos*; quo illam cum Marco adgnationem magis adstrueret, qui *PII* adoptione filius; & *Adriani* exemplo, qui in aureo Nummo inscriptus *DIVI NERVÆ NEP.* sicut in Lapidibus antiquis; aut quomodo in iisdem Antoninus Caracalla, *M. Aurelii Nepos*, *Antonini Pii Pronepos*, *Hadriani Abnepos*; *Traiani* autem & *Nervæ Adnepos* aliquoties vocatur. Huc referri etiam debet expressa illa sanguinis ac adfinitatis significatio in nummis Maxentii, *DIVO MAXIMINIANO PATRI MAXENTIUS AUG.* & in alio *IMP. MAXENTIUS DIVO MAXIMINIANO SOCERO*; ut eundem Socerum & Patrem vocet. Signata rursus in aliis Nummis ejusdem Maxentii in Filium pietas, *IMP. MAXENTIUS DIVO ROMULO AUG. FILIO*, & cum Constantio Chloro cognatio, *IMP. MAXENTIUS DIVO CONSTANTIO COGNAT.* ut sedulitatem abunde agnoscat illius *Cæsaris*, in prodendis ad posteros propriis necessitudinibus.

DIS-